

בסדר, ניצחתם - הרמנו דגל לבן

אני גר באחד הפרברים של בני ברק ואת השורות האלה אני כותב בתוך ההכנות לפסח כעת משולחן עמוס במוצרי חמץ כאשר כל הבית כמרקחה, ולאחר שאמש סיפרתי את ילדי בתספורות שלא מביישות קצב בבית המטבחיים.

תחילה תודה לחילי צה"ל למשטרת ישראל ולרופאים שעושים מלאכתם נאמנה, וכעת לעיקר. אם אני נמנה על קהל החרדים על דבר ה', רק הוא יכול להכריע, אך את העובדות שחווים אלו המכונים כך לא ניתן להכחיש. מיום שישי בבוקר 3.4.20 ישנו סגר-עוצר על העיר בני ברק אין יוצא ואין בא, כל החנויות סגורות מלבד חנויות המזון. הרבנים והתושבים מכים על חטא השאננות, ומעי מעי על ה'משמשים בקודש'... מי נתן למשיסה יעקב, ישראל לבוזזים...

את עוונתי אני מזכיר היום, אני מחזיק טלפון חכם (לא 'כשר') שלא כמקובל בקהילה ולפיכך שימשתי כשופר לרבים המנותקים יותר מהעולם. בשבועות האחרונים נקלעתי ללא מעט ויכוחים עם שכנים ומכרים כשאני מצדד באמצעי זהירות והרחקות, ומאיים בדוגמאות מאיטליה, אירן וספרד, אך לשווא. לעתים גם אני בסתר ליבי קיוויתי שלא אהיה הצודק בוויכוח, שאולי התקשורת סתם מגזימה וזה לא כזה אסון. כך כנראה קיוו כולם בליבם וסירבו להאמין כי המשחית יכול להגיע לפתח הדלת. אך למגינת הלב הוא הגיע גם הגיע... יש לי כמובן דעה מי הם האשמים במשבר ההומניטרי בציבור החרדי, אולם אין זה הזמן לטיפול בהם אלא בסובלים מנזיקה.

החברה החרדית מתאפיינת ברובה בחיים ספרטניים, תוך אידיאל של 'אין התורה נקנית אלא מתוך הדחק'. "כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל, אם אתה עושה כן **אשריך וטוב לך**". גם בקרב החרדים העובדים רמת ההכנסה נמוכה מהממוצע עקב חוסר בהשכלה מקצועית ואקדמית. חרדי בוחר לעצמו מהי רמת ה'סגפנות' שהוא רוצה או מוכן לקבל בביתו ומפנה זמן לעבודה ובמקביל ללימוד התורה. רוב המשפחות ברוכות ילדים (מעל 7 ילדים בממוצע) הגרים ברובם בדירות של 80-100 מ"ר, 3-4 חדרים. כעת הילדים בבית עקב ביטול הלימודים, וגם אם פעם ביום יורדים איתם בזהירות לגינה שיתאווררו, בינתיים הילד פוגש ילד ממשפחה אחת ועלול להדביק או להידבק...

בנוסף, כל בסיס היהדות והחיים הדתיים ובפרט החרדיים ממבוססים על קהילתיות, חסד ועזרה הדדית. כך שמוטיב ה'לבד' והפירוד, קשה לעיכול. כיום הבידוד מיושם בהוראת הרבנים בצורה כמעט מוחלטת, בתי כנסת, תפילות, שעורי תורה, דרשות, משפחתיות, קירוב לבבות וחג הפסח שמהווה בד"כ מפגש משפחתי רב ענפים ודורות (בדומה למסורת בה משפחות שלמות נימנו על קורבן הפסח) - כל אלו אינם. אובדן שלא ניתן להסבר למי שלא נושם את אורח החיים הזה.

מי שמכיר את רחוב רבי עקיבא בבני ברק בערבי חגים, כשכל מי שהיה שם התפעל משלל הגוונים של ממכרים ומוצרים שונים, הידורים, ססגוניות וצבעים, ובעיקר המייה של קהל הגודש את הרחובות לרכוש עוד הידור, ועוד אחד, כי כך 'מתנאים' לפנינו במצוות. ניחוחות של בתי מאפה, ומסעדות ש'עושות את הקופה' השנתית שלהם בשבועיים שלפני פסח.

בשבועיים האחרונים רחוב רבי עקיבא שומם..

בבניין שלי שתי משפחות נמצאו חיוביות לנגיף, האחת זוג מבוגרים עם ילד עם מיוחד, האב הלך לשמוע שיעור תורה ונידבק מהדרשן. השנייה זוג צעיר, הבעל הדביק את אשתו, ובבית תינוק בן שנה וילד בן 3 ועוד ילד בן 5 שכרגע עם חום. הבעל שמתנדב בארגון הצלה, ביצע עזרה ראשונה

לחולה לפני שבועיים, נדבק והדביק את אשתו. הם חוששים להישאר בבית עם המחלה אבל לא פחות מכך להתפנות לבית החולים מדאגה לגורל הילדים, מי ישגיח עליהם? מי יקנה להם אוכל לחג? לאחת המשפחות התקלקלה מכונית הכביסה לאחרת התקלקל המקרר מי יוכל לבוא להחליף ולתקן? ישנן גם משפחות המתנהלות במזומן וללא אשראי, ואין להם אינטרנט והחנויות בעיר סגורות, כיצד בדיוק הם יוכלו להזמין לשלם ולקבל את מכונית הכביסה ערב חג הפסח? אלו רק שתי דוגמאות מהבניין שלי.. יש מאות משפחות כאלו בעיר בבני ברק אשר לא ניתן להם מענה, ומה יהיה עם הילדים ששוהים איתם בביתם. הילדים בבתים לא מחזיקים מעמד! זו רק שאלה של זמן עד שיצאו החוצה. אנחנו בבניין חוששים שהרעב וסיר הלחץ שמופעל על החולים יגיעו לרתיחה עד שלבסוף הם או ילדיהם יפרו את הבידוד. מדוע עוד בשלב זה יחסית מוקדם לא מוצאים להם פתרון של פינוי למקום כמו בתי מלון, פנימיות, אולמות, מסעדות, אותם ואת משפחתם ומבודדים למקום יחד?

אתמול תושב בני ברק שנפצע בעינו ביקש להתפנות לבית חולים תל השומר, המשטרה סירבה בכל תוקף ורק לאחר תחנונים שוטר עם 'ראש גדול' אפשר לו לצאת מבני ברק לבית החולים תל השומר. אישה עם מערכת חיסונית חלשה ביקשה לקבל עירוי דם בבית החולים במרכז הארץ, התייחסו אליה כמצורעת, בודדו אותה יחד עם חולי קורונה (היא הרי באה מבני ברק..). וכעת היא מחויבת בבידוד. אישה נוספת שכרעה ללדת פונתה לבי"ח ליס-איכילוב (המקיים קמפיין במגזר בכדי למשוך יולדות מב"ב להגיע אליו), אך שם בודדו אותה ושמו אותה במעין צינוק כשאף אחד לא מתקרב לתינוק.. גם אדם בריא שנצרך לצאת לרופא שניים מחוץ לבני ברק אינו יכול לצאת. לא ברור לי (וכנראה אף לא למקבלי ההחלטות) מהו טיב ההסגר על בני ברק? מהי תכליתו ומטרתו? מחכים שכולם יידבקו? שהחולים יימקו בעוונם? לא מבודדים כלל את החולים וכנראה מחכים שכל החרדים (וגם החילונים והדתיים שעדיין גרים בבני ברק) ידביקו את עצמם ומי שיהיה לו מזל יינצל ומי שלא...

הצהרות ישנן הרבה, אולם בפועל הפחד מחלחל ואוזלת היד ניכרת. האם המטרה היא זו המוצגת, למנוע התפשטות נגיף הקורונה או שמא לסגור את החרדים? האם אין כאן פגיעה בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו - לסגור עיר שלמה, בעוצר, כאשר רוב המשפחות כאן בריאות? התכלית הראויה של חוק היסוד הייתה אולי באה לידי ביטוי אם היה עוצר פרטני לכל מבודד או נשא, אולם סתם להטיל סגר כולל? כדי לחפות על כשלי ההנהגה הארצית והמקומית? ללא מענה תכליתי ומעשי, במה אשמים כלל התושבים? מי יממן ויפצה את המשפחות שכן פעלו בהתאם לכל הוראות משרד הבריאות מהיום הראשון? מי יאפשר להם חופש תנועה לצורכיהם כבשאר הערים? אם הטענה שהרוב נשא (מה שלא נכון) מדוע לא מצילים את הבריאים שייבדקו וישוכנו מחוץ לעיר ב'ערי מקלט'? היכן המועצה לשלום הילד, היכן שדולת הנשים, היכן התנועה לאיכות השלטון? האם אנו שפני ניסיונות? חוקי החירום והבזק נגד תושבי בני ברק הם מפלים, וגם בפועל בתי החולים והמשטרה מפלים את החרדים לרעה בגיבוי הקולות האנטישמים בתקשורת.

אולי לכולם נוח המצב הזה, אולי זו התגשמות של חזיון עוועים בנוסח מרטין בובר במאמרו דעותיו הקדומות של הנוער, ולא אמרנו מילה על התקופות בהן 'העולם ידע ושתק'...

אלמלי לא ראיתי בעיניי כי לא הייתי מאמין. בני איש אחד נחנו. את אחי אנוכי מבקש, הגידה נא לי איפה הם?

עין במר בוכה,

עבדכם אחי לוי (אחיאל הלוי עו"ד)